

P O E Z I J A

Uroš Zupan

Drevo in vrabec

Drevo in vrabec

Včeraj je začelo prihajati temno morje.
Slišala sem, kako se dviguje in spodmika zrak,
slišala sem, kako raste čez krošnje dreves.
Zajci v zajčniku so nemirno trzali v spanju.
Njihove zaprte oči so žarele v temi, polkna
udarjala in koraki mojega pozabljenega telesa
so drseli po zapuščenih prostorih. Sama sem.
Tišina v moji lobanji je postala gosta kot glina.
Sije v oddaljene sobe. Vsi so odšli.
Nenadne smrti in slovesi. Počasna umiranja
in slovesi. Odhodi kot smrt. V čem je sploh
razlika? In potem dolgo nagibanje nad
brnenje v telefonski slušalki. Nešteti impulzi molka.
Družina se porazgubi, raztepe po svetu, izgine
kot glasba v prostoru. Ljudje se porazgubijo,
raztepejo po svetu, izginejo kot svetloba,
ko ugasneš luč. Čedalje manj spim.
Mogoče je to zdravilo, ki daljša življenje.
Spanec ni nič drugega kot posnemanje smrti.
Samo obračam se med rjuhami. Moja pljuča

se dvigujejo in spuščajo kot morje.
 A na to nisem več pozorna. Čedalje lažja
 sem in bolj skrčena. Čedalje manj prostora
 potrebujem. Čedalje manj zraka odrivam.
 Čedalje bolj čutim, da postajam podobna vrabcu.
 Nočni veter nenehno prinaša rumen prah v mojo
 budnost. Iz njega sestavim krik ženske,
 ki sem ga zakopala na dno oceana,
 ki sem ga slišala med barakami,
 na meji med življenjem in smrtjo.
 Nisem poznala njenega jezika,
 a let glasu mi je govoril, da prosi za luč.
 Takrat nisem razumela. Zdaj razmem.
 Tudi moja najvišja prošnja je prošnja
 za luč. Samota je na svetlobi blažja.
 Zmotno je prepričanje, da se oči spočijejo
 v temi. Samo luč jim prinaša pravi počitek,
 osvetljena ležišča na predmetih.
 Živali so budne in rože razprte.
 Lahko si izmenjujemo sporočila.
 lahko jim dajem življenje, lahko jih vzgajam
 in zalivam z ljubeznijo, ki sem jo
 nekoč dajala najbližjim. Sosedji,
 ki gredo mimo hiše, me ogovarjajo.
 Ko govorim z njimi, pozabim na vse.
 Ko se pogovarjam sama s sabo, se vsega spominjam.
 Polkna udarjajo in morska sol sneži na travnike.
 Nočne ptice začenjajo govoriti jezik rib.
 Roka, v katero so mi angeli uničenja
 vžgali znamenje, prelamlja mrak.
 Tam v zadnji sobi se bo našla,
 kako pred spanjem vleče odejo do otroških oči.
 Bolj ko se oddaljujem po krožnici časa,
 bolj se bližam svojemu začetku.
 Tudi dimenzije mojega telesa so čedalje

bolj podobne tistim z začetka. Tam
 v zadnji sobi bom danes mogoče srečala
 neznanca, čigar um drhti in poje.
 Podal mi bo roko in utrl gaz skozi reko,
 me popeljal na drugo stran. Kaj sploh blodim?
 Vse si samo domišljam. Polarna
 noč se vleče globoko v dan. Čeprav slišim kri,
 ki mi polni žile, ne najdem
 izhoda iz budnosti. Če ponoči vstaneš,
 oddršaš do kuhinje in tam srečaš
 človeka, ki je rasel v tvojem trebuhu,
 veš, da še obstaja upanje,
 veš, da se skozi njega seliš v prihodnost.
 Toda vsi so odšli.
 Čeprav se mi včasih zdi, da so za
 sabo pustili sled, kot na razglednicah,
 ki so mi jih pisali iz velikih mest,
 na katerih ulice ostajajo
 prepredene z avtomobilskimi žarometi,
 še dolgo po tistem, ko so avtomobili
 že zdavnaj odpeljali. Ptice dobivajo
 nazaj svoje glasove. Kmalu se bo začelo daniti.
 Moja prošnja bo še enkrat uslišana.
 Vstala bom in odšla na vrt.
 Pogledala v zajčnik, ali je temno morje,
 namesto mene, vzelo kakšnega zajca.
 Vedno mislim, da je bilo meni naklonjenih
 toliko let, ker so bila odšteta drugim.
 Sprašujem se, ali ne obstaja neko povprečje
 let, s katerim se nekdo igra,
 ki ne zna računati, ki nima občutka za
 skladnost in ravnovesje. In ker tako
 kot nekateri drugi ne poznam drugačnega
 načina za maščevanje smrtnikove roke,
 se bom enkrat v prihodnosti, ko bo prišel čas,

dotaknila edinega drevesa na vrtu, na katerem
vedno sedijo vrabci, in bom postala tisto,
kar sem že ves čas. Drevo na samem.
Njegovo lubje bo moja koža.
Ko se bodo ljudje včasih vrnili,
bodo njihovi otroci dremali v moji senci.
In če bom spala, bom spala kot drevo.
In če bom potovala, bom potovala kot vrabec,
ki vedno ostane v bližini gnezda
in se nikoli ne seli na jug.

Hvar

Vonj sivke, emblem otoka, se nenehno
dviguje do najine morske postelje. V dolgih
hodnikih kontinentalnega sna razpada tradicija
in tisoči kilometrov pisave bledijo na papirju.
Tu pozabljam, da bom na koncu verjetno
končal kot filozof, in spoznavam, da obstajajo
dnevi, močnejši od podob, s katerimi
jih opisujem. Ko se ljubiva, rdeča svetloba
zažiga morje in vsak dotik dlani se vpisuje
v mandalo, vsako vzletanje morskih lastov
in vsaka kretnja roke, s katero mirim vihar
in dušim tvoj krik, da ne zbudi spalcev s
pokopališč nad morjem. Naj govorim
in pišem kar koli, naj se dvigujem k Bogu
in učim vztrajati v molitvi, v resnici, ne poznam
ničesar, kar bi lahko častil in čemur bi se
lahko poklonil, razen ljubezni. In če si
tako oddaljen od časa, je težko verjeti,
da lovimo ugoden veter in jadramo v

paralelnih zgodbah, se le včasih, nošeni z visokim valom, približamo drug drugemu, da bi skupaj predihali tišino, v kateri tehtamo deževje naših zemeljskih dni. In če si tako oddaljen od časa, je težko verjeti, da obstaja stara, neizprosna gospa, ki smo jo pozdravili s prvim jokom in zdaj vedri v naši senci. In če si tako oddaljen od časa, je težko verjeti, da je mogoče tudi neizbežno padanje v globino njenih oči, tako kot vse stvari, del višjega, kozmičnega načrta. Za svetle trenutke živimo. Za sled stopal, ki se odtisnejo v mivko in jih voda, nasprotujočih si morij preteklosti in prihodnosti, pusti nedotaknjene. Nikoli za na gosto posejan odpadni material, ki ga iz zemlje izkoplje bolečina, a na koncu pozabi tudi najbolj vztrajen in izurjen spomin. Na čoln, ki te bo prepeljal prek Lete, vedno čakaš sam. V Arkadijo se vstopa samo v parih.

Ljubezen na daljavo

Ko se zmrači, vsak zase legava v posteljo.
In vsak zase šotoriva pod platnom sanj.

Da bi v prazni postelji laže zaspal,
mislim na Knjigo, v kateri
mojster preizkuša očetovo ljubezen,
pokloni svoje telo zemlji,
da bi ga jedli,
pokloni svojo kri zemlji,
da bi iz nje zrasla trta.

To je zapisano.
 In čeprav obstajajo različne razlage,
 na različnih nivojih, in iz različnih
 zornih kotov, Knjigi verjamem.
 A vseeno živim proti njej.

Šest dni počivam in se urim
 v platonskih dialogih s svojo senco.
 Šest večerov v nerazsvetljenem stopnišču
 otrešam zlati prah samote s svojega plašča.

Sedmi dan zamenjam Boga
 in v raju urejam stvari,
 medtem pa on spi
 in njegov sin dviguje svojo dušo,
 da bi jo razpršil po vesolju
 in najini sobi,
 da bi vzel nase grehe.

In naju, vsaj na nedeljo,
 odrešil nečednih misli,
 ki jih kot zima sneg
 ali pa pomlad zelenje
 prinaša s sabo, skoraj vsaka,
 ljubezen na daljavo.